TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2012. gada 19. jūlijā *

Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums — Regula (EK) Nr. 987/2009 — 44. panta 2. punkts — Tiesību uz vecuma pensiju izvērtēšana — Citā dalībvalstī pavadīto bērnu audzināšanas periodu atzīšana — Piemērojamība — LESD 21. pants — Pilsoņu brīva pārvietošanās

Lieta C-522/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko *Sozialgericht Würzburg* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 29. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 9. novembrī, tiesvedībā

Doris Reichel-Albert

pret

Deutsche Rentenversicherung Nordbayern .

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], Dž. Arestis [*G. Arestis*] un D. Švābi [*D. Šváby*] (referents),

ģenerāladvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretāre A. Impellicēri [*A. Impellizzeri*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 12. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *D. Reichel-Albert* vārdā – *J. Schwach*, *Rechtsanwalt*,

— *Deutsche Rentenversicherung Nordbayern* vārdā – *W. Willeke*, direktors,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Möller*, pārstāvji,

— Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,

— Eiropas Komisija vārdā – *V. Kreuschitz* un *M. van Hoof*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2012. gada 1. martā tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulas (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 284, 1. lpp.), 44. panta 2. punktu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *D. Reichel-Albert* un *Deutsche Rentenversicherung Nordbayern* (turpmāk tekstā – "*DRN*") par to, ka *DRN* atteicās, aprēķinot *D. Reichel-Albert* nākotnes vecuma pensiju, atzīt un apstiprināt "bērnu audzināšanas periodus" un "atzīstamos periodus", kurus viņa pavadīja Beļģijā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

Regula (EEK) Nr. 1408/71

3 Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (OV L 149, 2. lpp.), 13. panta 2. punktā ir paredzēta virkne noteikumu, lai noteiktu šajā jomā piemērojamos tiesību aktus. Ir norādīts, ka šie noteikumi ir piemērojami, neskarot šīs regulas 14.–17. pantu, kuros ir ietverti dažādi īpaši noteikumi.

4 Šīs regulas 13. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

"uz darba ņēmēju, kas ir nodarbināts kādā no dalībvalstīm, attiecas šīs valsts tiesību akti, pat neraugoties uz to, ka viņš dzīvo citā dalībvalstī vai ka tā uzņēmuma vai tās personas juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, kura viņu nodarbina, atrodas citā dalībvalstī."

5 Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunktā, kas šajā regulā ieviests ar Padomes 1991. gada 25. jūnija Regulu (EEK) Nr. 2195/91, ar ko groza Regulu Nr. 1408/71 un Regulu (EEK) Nr. 574/72, ar kuru nosaka Regulas Nr. 1408/71 īstenošanas kārtību (OV L 206, 2. lpp.), stājoties spēkā 1991. gada 29. jūlijā, ir paredzēts:

"tāda persona, uz kuru vairs neattiecas kādas dalībvalsts tiesību akti, ja uz viņu nekļūst piemērojami citas dalībvalsts tiesību akti saskaņā ar kādu no iepriekšējos apakšpunktos izklāstītajiem noteikumiem vai saskaņā ar kādu no izņēmumiem vai īpašajiem noteikumiem, kas izklāstīti 14. līdz 17. pantā, ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tā dzīvo, saskaņā vienīgi ar šo tiesību aktu noteikumiem."

Regula (EK) Nr. 883/2004

6 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 1. lpp.), kas stājās spēkā 2004. gada 20. maijā, mērķis ir koordinēt valstu sociālās nodrošināšanas sistēmas. Saskaņā ar tās 91. pantu to piemēro no īstenošanas regulas, Regulas Nr. 987/2009, spēkā stāšanās dienas, proti 2010. gada 1. maija, un ar to aizstāj agrākos noteikumus, tos modernizējot un vienkāršojot.

7 Regulas Nr. 883/2004 87. pantā, kurā ir paredzēti "Pārejas noteikumi", ir noteikts:

"1. Nekādas tiesības saskaņā ar šo regulu nav iegūstamas par laika posmu pirms tās piemērošanas dienas.

2. Lai noteiktu pabalstu tiesības, kas iegūtas saskaņā ar šo regulu, ņem vērā visus apdrošināšanas periodus un, attiecīgā gadījumā, visus nodarbinātības, pašnodarbinātības vai dzīvesvietas periodus, kas ir izpildīti saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem pirms šās regulas piemērošanas attiecīgajā dalībvalstī.

3. Ievērojot 1. punktu, tiesības tiek iegūtas saskaņā ar šo regulu arī tad, ja tās saistītas ar notikumu, kas noticis pirms tās piemērošanas dienas attiecīgajā dalībvalstī.

[..]"

Regula Nr. 987/2009

8 Regulā Nr. 987/2009 saskaņā ar tās 89. pantu ir noteikta pamatregulas Nr. 883/2004 īstenošanas kārtība.

9 Regulas Nr. 987/2009 44. pantā ar nosaukumu "Bērna audzināšanas periodu ņemšana vērā" ir noteikts:

"1. Piemērojot šo pantu, "bērna audzināšanas periods" ir jebkurš periods, kas ir iemaksu periods saskaņā ar dalībvalsts pensiju tiesību aktiem vai kas nodrošina pensijas papildinājumu konkrēti tā iemesla dēļ, ka persona ir audzinājusi bērnu, neatkarīgi no metodes, kāda izmantota šādu periodu aprēķināšanai, un neatkarīgi no tā, vai tie uzkrājas bērna audzināšanas laikā vai tiek atzīti ar atpakaļejošu spēku.

2. Ja saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kas ir kompetenta atbilstīgi pamatregulas II sadaļai, neviens bērna audzināšanas periods netiek ņemts vērā, tās dalībvalsts iestāde, kuras tiesību akti saskaņā ar pamatregulas II sadaļu bija piemērojami attiecīgajai personai sakarā ar tās darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā dienā, kad saskaņā ar šiem tiesību aktiem bērna audzināšanas periodu sāka ņemt vērā attiecīgajam bērnam, arī turpmāk ir atbildīga ņemt vērā šo periodu kā bērna audzināšanas periodu saskaņā ar saviem tiesību aktiem tā, it kā šā bērna audzināšana notiktu tās teritorijā.

[..]"

10 Šīs regulas 93. pants ar nosaukumu "Pārejas noteikumi" ir izteikts šādā redakcijā:

"Pamatregulas 87. pants piemērojams situācijās, uz kurām attiecas īstenošanas regula."

Vācijas tiesiskais regulējums

11 Atbilstošajos Vācijas tiesību aktos ir paredzēti divi mehānismi bērnu audzināšanas periodu ieskaitīšanai likumā noteiktajā vecuma pensiju sistēmā. Pirmais veids nozīmē bērnu audzināšanas periodu ("Kindererziehungszeiten") kā obligāto iemaksu periodu ieskaitīšanu likumā noteiktajā vecuma pensiju apdrošināšanas sistēmā, kas ļauj aprēķināt minimālo laika posmu iemaksu veikšanai, lai rastos tiesības uz vecuma pensiju. Otrais veids nozīmē periodus, kas ir jāņem vērā ("Berücksichtigungszeiten"), kuri nedod tiesības uz pensiju, bet ietilpst dažu nogaidīšanas periodu aprēķinos un saglabā aizsardzību, kas ir atzīta personām, kurām ir ierobežotas spējas apmierināt savas vajadzības, un pozitīvi ietekmē to periodu vērtību, kuros nav veiktas iemaksas.

12 Vācijas Sociālā nodrošinājuma kodeksa VI grāmatas (*Sozialgesetzbuch*, turpmāk tekstā – "*SGB VI*") 56. pantā ar nosaukumu "Bērna audzināšanas periodi" ir noteikts:

"1) Bērna audzināšanas periodi ir periodi, kas veltīti bērna audzināšanai pirmo trīs bērna dzīves gadu laikā. Audzināšanas periodu vienam no bērna vecākiem ieskaita (I grāmatas 56. panta 1. punkta pirmā teikuma 3. apakšpunkts un 3. punkta 2. un 3. apakšpunkts), ja:

1. audzināšanas periods ir attiecināms uz šo vecāku,

2. audzināšana ir notikusi Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā vai ir pielīdzināma šādai audzināšanai un

3. ieskaitīšana nav izslēgta attiecībā uz šo vecāku.

[..]

3) Audzināšana ir notikusi Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā, ja vecāks, kurš veic audzināšanu, ir tur pastāvīgi dzīvojis kopā ar bērnu. Pielīdzināšana audzināšanai Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā notiek, ja vecāks, kurš audzina bērnu, pastāvīgi kopā ar bērnu dzīvojis ārvalstīs un viņa obligāto iemaksu periodi aptvēra audzināšanas laiku vai bija tieši pirms bērna dzimšanas saistībā ar algotu darbu vai pašnodarbinātību valstī. Ja abi laulātie vai partneri dzīvo ārvalstīs, tas ir spēkā arī tai gadījumā, kad vecāka, kas ir audzinājis bērnu, laulātais vai partneris ir aptvēris obligāto maksājumu periodus vai arī nav tos aptvēris tikai tādēļ, ka viņš bija to personu starpā, uz kurām attiecas 5. panta 1. un 4. punkts, vai ka viņš bija atbrīvots no obligātās apdrošināšanas.

[..]"

13 *SGB VI* 57. pants ar nosaukumu "Atzīstamie periodi" ir formulēts šādi:

"Periods, kas veltīts bērna audzināšanai līdz viņa 10 gadu vecuma sasniegšanai, ir vienam no vecākiem atzīstams periods, ja šī perioda laikā ir izpildīti arī nosacījumi bērna audzināšanas perioda ieskaitīšanai. [..]"

14 Bērniem, kas dzimuši pirms 1992. gada 1. janvāra, *SGB VI* 249. pantā trīs gadu periods ir samazināts līdz 12 mēnešiem attiecībā uz maksājumu periodiem saistībā ar bērna audzināšanu.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

15 *D. Reichel-Albert*, Vācijas pilsone, strādāja algotu darbu Vācijā un tur dzīvoja līdz 1980. gada 30. jūnijam. Pēc tam viņa saņēma šīs dalībvalsts sniegtu bezdarbnieces pabalstu, kura izmaksa beidzās 1980. gada 10. oktobrī.

16 No 1980. gada 1. jūlija līdz 1986. gada 30. jūnijam viņa dzīvoja Beļģijā kopā ar savu laulāto, kurš tur strādāja algotu darbu. Laulātajiem bija divi bērni, dzimuši Beļģijā attiecīgi 1981. gada 25. maijā un 1984. gada 29. oktobrī.

17 No 1984. gada 1. janvāra viņa brīvprātīgi veica iemaksas likumā noteiktajā Vācijas vecuma apdrošināšanas sistēmā.

18 1986. gada 1. jūlijā *D. Reichel-Albert*, viņas laulātais un viņu bērni oficiāli savu dzīvesvietu deklarēja Vācijā.

19 Ar 2008. gada 12. augusta un 28. oktobra lēmumiem *DRN* noraidīja *D. Reichel-Albert* prasību atzīt un ieskaitīt bērnu audzināšanai veltītos periodus un "atzīstamos periodus", kas apritējuši, viņai uzturoties Beļģijā, jo šajā periodā bērnu audzināšana ir veikta ārzemēs. Tikai periodi pēc 1986. gada 1. jūlija, kas ir datums, kurā šī ģimene no jauna oficiāli bija pierakstīta Vācijā, tika ieskaitīti kā atzīstamie bērnu audzināšanas periodi. 2008. gada 1. decembrī *D. Reichel-Albert* iesniedza sūdzību, kuru *DRN* noraidīja ar 2009. gada 29. janvāra lēmumu.

20 *DRN* lēmumos norādīts, ka viņas uzturēšanās laikā Beļģijā vajadzīgā saikne ar profesionālo dzīvi Vācijā netika nodrošināta nedz ar pašas *D. Reichel-Albert* darba tiesiskām attiecībām, nedz ar viņas laulātā darba tiesiskām attiecībām, jo starp *D. Reichel-Albert* algota darba beigām, ieskaitot bezdarbnieka pabalsta saņemšanas periodu, un bērnu audzināšanas perioda sākumu bija pagājis vairāk nekā pilns mēnesis.

21 Ar 2009. gada 13. februāra prasības pieteikumu *D. Reichel-Albert* cēla *Sozialgericht Würzburg* [*Würzburg* Sociālo lietu tiesā] prasību atcelt 2009. gada 29. janvāra lēmumu, lūdzot uzdot *DRN* atzīt periodus no 1981. gada 25. maija līdz 1986. gada 30. jūnijam saistībā ar viņas pirmo bērnu un no 1984. gada 29. oktobra līdz 1986. gada 30. jūnijam saistībā ar otro. Prasības pamatojumā viņa atsaucas uz 2000. gada 23. novembra spriedumu lietā C-135/99 *Elsen* (*Recueil*, I-10409. lpp.), kā arī 2002. gada 7. februāra spriedumu lietā C-28/00 *Kauer* (*Recueil*, I-1343. lpp.) un apgalvo, ka tolaik viņa nebija pilnīgi pārcēlusies no Vācijas uz Beļģiju.

22 *Sozialgericht Würzburg* nosprieda, ka saskaņā ar *SGB VI* 56. panta 3. punktu, ko skata kopā ar Regulas Nr. 987/2009 44. panta 2. punktu, *D. Reichel-Albert* nav iespējams ieskaitīt strīdīgos bērnu audzināšanas periodus ne Vācijā, ne Beļģijā, ciktāl viņa neveica ne algotu darbu, ne bija pašnodarbināta persona datumā, kad minētie periodi sākās, un ka līdz ar to ieinteresētā persona tika sodīta par to, ka tā īsteno no LESD 21. panta izrietošās tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties Eiropas Savienības teritorijā.

23 Šajos apstākļos *Sozialgericht Würzburg* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas [Nr. 987/2009] 44. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru bērnu audzināšanas periodi, kas pavadīti citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir atzīstami par pavadītiem valsts teritorijā tikai tad, ja vecāks, kas audzina bērnu, un viņa bērns parasti uzturas ārvalstīs un šim vecākam obligāto iemaksu periodi aptvēra audzināšanas laiku vai bija īsi pirms bērna dzimšanas saistībā ar algotu darbu vai pašnodarbinātību valstī vai, ja laulātie vai partneri kopīgi dzīvo ārvalstīs, vecāka, kas audzina bērnu, laulātais vai partneris ir aptvēris obligāto iemaksu periodus vai arī nav tos aptvēris tikai tādēļ, ka viņš bija to personu starpā, uz ko attiecas *SGB VI* [*Sozialgesetzbuch* VI grāmatas] 5. panta 1. un 4. punkts, vai saskaņā ar *SGB VI* 6. pantu bija atbrīvots no obligātās apdrošināšanas (*SGB VI* 56. panta 3. punkta otrais un trešais teikums, 57. pants un 249. pants)?

2) Vai Regulas [Nr. 987/2009] 44. panta 2. punkts, atkāpjoties no tā teksta, ir jāinterpretē tādējādi, ka izņēmuma gadījumā bērnu audzināšanas periodi ir jāatzīst pat tad, ja nav strādāts algots darbs vai persona nav bijusi pašnodarbināta, ja pretējā gadījumā saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem šāds periods netiktu ieskaitīts ne kompetentajā dalībvalstī, ne citā dalībvalstī, kurā attiecīgā persona parasti ir uzturējusies bērnu audzināšanas laikā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi par Regulas Nr. 987/2009 44. panta piemērojamību ratione temporis

24 Ņemot vērā faktu hronoloģiju pamatlietā, kas izriet no šā sprieduma 15.–21. punkta, kā arī Regulas Nr. 987/2009 spēkā stāšanās datumu, vispirms ir jāpārbauda, vai minētās regulas 44. pants, kuru lūdz interpretēt iesniedzējtiesa, patiešām ir piemērojams *ratione temporis* pamatlietas faktiem.

25 Šajā ziņā no pastāvīgās judikatūras izriet, ka vispārīgi tiesiskās noteiktības principam ir pretrunā, ka Savienības tiesību akta piemērojamības laikā sākuma punkts ir noteikts pirms šī tiesību akta publicēšanas, tomēr izņēmuma kārtā tas ir pieļaujams, ja to pieprasa vispārējo interešu mērķi un ieinteresēto personu tiesiskā paļāvība ir atbilstošā veidā ievērota, kā arī ja no attiecīgo tiesību normu teksta, mērķa vai uzbūves skaidri izriet, ka tām piemīt šāda iedarbība (šajā ziņā skat. 2009. gada 19. marta spriedumu lietā C-256/07 *Mitsui & Co. Deutschland*, Krājums, I-1951. lpp., 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Ar Regulas Nr. 987/2009 97. pantu Savienības likumdevējs noteica, ka šī regula stājas spēkā 2010. gada 1. maijā, un neviens minētās regulas apsvērums vai cits noteikums nevar tikt saprasts tādējādi, ka ar to būtu paredzēts minētās regulas 44. panta piemērojamības laikā sākuma punktu noteikt datumā pirms šī tiesību akta publicēšanas datuma. Tieši otrādi, no Regulas Nr. 883/2004 87. panta 1. punkta, kas ir piemērojams situācijām, kuras saskaņā ar šīs regulas 93. pantu reglamentē Regula Nr. 987/2009, izriet, ka tajā nav piešķirtas nekādas tiesības attiecībā uz periodu pirms tās piemērošanas datuma, proti, 2010. gada 1. maija.

27 Tāpat kā ģenerāladvokāta secinājumu 40. punktā, ir jānorāda, ka laikā, kad *DNR* pieņēma savus pamatlietā apstrīdētos lēmumus, ar kuriem *D. Reichel-Albert* atteikts atzīt strīdīgos bērnu audzināšanas periodus, Regula Nr. 987/2009 vēl nebija piemērojama.

28 Līdz ar to Regulas Nr. 987/2009 44. pants nav piemērojams *ratione temporis* faktiem pamatlietā.

29 Šādos apstākļos faktiem pamatlietā principā ir jāpiemēro tieši Savienības noteikumi valstu sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanas jomā, kas izriet no Regulas Nr. 1408/71 un ir interpretēti, ņemot vērā atbilstošos LESD noteikumus un it īpaši tos, kas attiecas uz personu brīvu pārvietošanos, kurus savā lēmumā min iesniedzējtiesa.

30 Tomēr, tā kā Regulā Nr. 1408/71 nav noteikts neviens īpašs noteikums, kas saistībā ar vecuma apdrošināšanu būtu piemērojams bērnu audzināšanai veltīto un citā dalībvalstī pavadīto periodu ieskaitīšanai, iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir jāsaprot kā tādi, kas būtībā ir vērsti uz to, lai noskaidrotu, vai tādā gadījumā kā pamatlietā LESD 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir paredzēts pirmās dalībvalsts kompetento iestāžu pienākums saistībā ar vecuma pensijas piešķiršanu atzīt otrajā dalībvalstī pavadītos bērnu audzināšanai veltītos periodus tā, it kā persona, kura savu bērnu dzimšanas brīdī ir pārtraukusi darbu šajā pirmajā dalībvalstī un pagaidu kārtā par savu dzīvesvietu izvēlējusies otrās dalībvalsts teritoriju, kurā gan nav veikusi algotu darbu vai bijusi pašnodarbināta persona, šos periodus būtu pavadījusi valsts teritorijā.

Par abiem jautājumiem

31 Vispirms ir jānosaka, saskaņā ar kuras no abām attiecīgajām dalībvalstīm tiesību aktiem ir jānosaka vai jāpieņem kā apdrošināšanas kā tādas periodiem pielīdzināmie periodi, kurus prasītāja pamatlietā veltījusi savu bērnu audzināšanai Beļģijā laikā no 1981. gada līdz 1986. gadam, un tikai pēc tam – gadījumā, ja tiktu noteikti Vācijas tiesību akti, – ir jāizvērtē, vai šādos tiesību aktos paredzētā bērnu audzināšanas periodu atzīšanas kārtība atbilst LESD 21. pantam.

32 Attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem, kā tiesas sēdē pamatoti apgalvoja Vācijas valdība, tiesības uz bērnu audzināšanas periodu atzīšanu var balstīt tikai uz tās dalībvalsts tiesību normām, kuras tiesībām attiecīgā persona bija pakļauta bērna piedzimšanas brīdī.

33 Pamatlietā no lietas materiāliem izriet, ka pēc tam, kad līdz 1980. gada 30. jūnijam *D. Reichel-Albert* bija dzīvojusi, strādājusi un veikusi iemaksas vecuma apdrošināšanas sistēmā Vācijā, viņa pārcēla savu dzīvesvietu uz Beļģiju, kur viņa turpināja saņemt bezdarbnieka pabalstu līdz 1980. gada 30. oktobrim un dzemdēja divus bērnus, un pēc tam 1986. gada 1. jūlijā oficiāli atgriezās Vācijā ar savu ģimeni, kur atsāka veikt regulāru profesionālu darbību.

34 Šādos apstākļos, pat pieņemot, ka nebūtu jāņem vērā minētais Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunkts, kas šajā regulā ieviests ar Regulu Nr. 2195/91, proti, pēc periodu, ko *D. Reichel-Albert* veltīja savu bērnu audzināšanai Beļģijā, pavadīšanas, šai tiesību normai tomēr nav nozīmes pamatlietas apstākļos saistībā ar audzināšanas periodu atzīšanu vecuma apdrošināšanas ietvaros (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kauer*, 31. punkts).

35 Proti, ja persona – tāpat kā *D. Reichel-Albert* – ir strādājusi un veikusi iemaksas tikai vienā un tajā pašā dalībvalstī – gan pirms, gan pēc savas dzīvesvietas pagaidu pārcelšanas tikai ģimenes apstākļu dēļ uz citu dalībvalsti, kurā viņa nekad nav strādājusi, nedz veikusi iemaksas, – ir jāatzīst, ka pastāv pietiekama saikne starp šiem bērnu audzināšanas periodiem un apdrošināšanas periodiem, kas [tur] pavadīti tādēļ, ka pirmajā attiecīgajā dalībvalstī ir veikta profesionāla darbība (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Elsen*, 25.–28. punkts, un *Kauer*, 32. punkts). Turklāt tieši šo pēdējo minēto periodu pavadīšanas dēļ *D. Reichel-Albert* lūdza *DRN* atzīt viņas bērnu audzināšanai veltītos periodus savas profesionālās karjeras pārtraukuma laikā.

36 Līdz ar to ir jāuzskata, ka tādā gadījumā kā *D. Reichel-Albert* ir piemērojami Vācijas tiesību akti un ka attiecībā uz ieinteresētās personas bērnu audzināšanas periodu atzīšanu un ieskaitīšanu vecuma apdrošināšanā *D. Reichel-Albert* nav uzskatāma par savas dzīvesvietas dalībvalsts piederīgo attiecīgajos periodos (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Elsen*, 28. punkts).

37 Attiecībā uz bērnu audzināšanas periodu atzīšanas kārtību ir jāizvērtē, vai ar LESD 21. pantu ir saderīgas tādas tiesību normas kā *SGB VI* 56. un 57. pants, kuras piemērojot – saistībā ar dalībvalsts kompetentās iestādes veiktu vecuma pensijas piešķiršanu – bērna audzināšanas periodi, kas pavadīti ārpus šīs dalībvalsts teritorijas, atšķirībā no valsts teritorijā pavadītajiem netiek atzīti, izņemot tostarp gadījumu, ja viens no vecākiem, kas audzina bērnu, parasti ir dzīvojis ar savu bērnu ārzemēs un tam iemaksu periods bija audzināšanas laikā vai īsi pirms bērna piedzimšanas saistībā ar algotu darbu vai pašnodarbinātību valstī.

38 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, ja dalībvalstis saglabā kompetenci savas sociālā nodrošinājuma sistēmas organizēšanā, tām, izmantojot šīs pilnvaras, tomēr ir jāievēro Savienības tiesības un it īpaši Līguma tiesību normas, kas attiecas uz pilsoņu brīvu pārvietošanos un kas garantētas LESD 21. pantā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Elsen*, 33. punkts, kā arī 2008. gada 1. aprīļa spriedumu lietā C-212/06 *Gouvernement de la Communauté française et Gouvernement wallon*, Krājums, I-1683. lpp., 43. punkts).

39 Precīzāk, Tiesai iepriekš minētā sprieduma lietā *Elsen* 34. punktā jau bija iespēja attiecībā uz attiecīgo tiesību normu pamatlietā agrāko redakciju konstatēt, ka šādās tiesību normās ir paredzēti nelabvēlīgi noteikumi Savienības pilsoņiem, kuri ir īstenojuši savas LESD 21. pantā garantētās tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs.

40 Tādā situācijā kā *D. Reichel-Albert* attiecīgo tiesību normu dēļ personai, kura audzina bērnus, tā kā viņai saistībā ar algotu darbu vai pašnodarbinātību obligātie iemaksu periodi nav iekrituši bērnu audzināšanas laikā vai īsi pirms to piedzimšanas, nosakot viņas pensijas apmēru, tiek atņemtas tiesības uz viņas bērnu audzināšanas periodu atzīšanu tikai tādēļ, ka viņa uz laiku bija iekārtojusi savu dzīvesvietu citā dalībvalstī, pat ja viņa šajā otrajā dalībvalstī nav veikusi nekādu algotu darbu vai bijusi pašnodarbināta persona.

41 Ja šāda persona tā dara, pret viņu pilsonības dalībvalstī tiek piemērota mazāk labvēlīga attieksme nekā tad, ja viņa nebūtu izmantojusi Līgumā paredzētās iespējas brīvas pārvietošanās jomā (skat. 2011. gada 21. jūlija spriedumu lietā C-503/09 *Stewart*, Krājums, I-6497. lpp., 83. punkts un tajā minētā judikatūra).

42 Valsts tiesiskais regulējums, kas nelabvēlīgāku stāvokli rada atsevišķiem saviem pilsoņiem tikai tādēļ, ka viņi ir izmantojuši savu brīvību pārvietoties un uzturēties citā dalībvalstī, tādējādi izraisa arī nevienlīdzīgu attieksmi, kas ir pretrunā principiem, uz kuriem pamatojas Savienības pilsoņa statuss, proti, vienlīdzīgas tiesiskās attieksmes garantija, izmantojot pārvietošanās brīvību (2006. gada 9. novembra spriedums lietā C-520/04 *Turpeinen*, Krājums, I-10685. lpp., 22. punkts).

43 Turklāt attiecīgā dalībvalsts nav ne pierādījusi, ne pat apgalvojusi, ka tādi tiesību akti kā pamatlietā var būt attaisnoti ar objektīviem apsvērumiem un samērīgi ar valsts tiesībās likumīgi noteiktu mērķi (šajā ziņā skat. 2011. gada 12. maija spriedumu lietā C-391/09 *Runevič-Vardyn* un *Wardyn*, Krājums, I-3787. lpp., 83. punkts un tajā minētā judikatūra).

44 Līdz ar to ir jāuzskata, ka tādos apstākļos kā pamatlietā ārpus valsts teritorijas pavadīto audzināšanas periodu atzīšanas izslēgšana, kā tas ir paredzēts *SGB VI* 56. un 57. pantā, ir pretrunā LESD 21. pantam.

45 Šādos apstākļos, ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka tādā situācijā kā pamatlietā LESD 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir paredzēts pirmās dalībvalsts kompetento iestāžu pienākums saistībā ar vecuma pensijas piešķiršanu atzīt otrajā dalībvalstī pavadītos bērnu audzināšanai veltītos periodus tā, it kā persona, kas savu profesionālo darbību ir veikusi tikai pirmajā dalībvalstī un kura savu bērnu piedzimšanas brīdī pagaidu kārtā bija pārtraukusi darbu un savu dzīvesvietu tikai ģimenes apstākļu dēļ bija iekārtojusi otras dalībvalsts teritorijā, šos periodus būtu pavadījusi valsts teritorijā.

Par tiesāšanās izdevumiem

46 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Tādā situācijā kā pamatlietā LESD 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir paredzēts pirmās dalībvalsts kompetento iestāžu pienākums saistībā ar vecuma pensijas piešķiršanu atzīt otrajā dalībvalstī pavadītos bērnu audzināšanai veltītos periodus tā, it kā persona, kas savu profesionālo darbību ir veikusi tikai pirmajā dalībvalstī un kura savu bērnu piedzimšanas brīdī pagaidu kārtā bija pārtraukusi darbu un savu dzīvesvietu tikai ģimenes apstākļu dēļ bija iekārtojusi otras dalībvalsts teritorijā, šos periodus būtu pavadījusi valsts teritorijā.

[Paraksti]